

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Det er et privilegium at have fødevarer nok.

Det er et privilegium, at levnedsmidler kan indtages uden risiko for overførsel af infektionssygdomme eller forgiftninger.

Det er et privilegium at have valgmuligheder.

Disse privilegier har den danske befolkning, selv om valgmulighederne begrænses mere og mere for de svage grupper i samfundet.

Det er imidlertid tydeligt, at en tilstrækkelig madforsyning og et tilstrækkeligt vareudbud ikke er nogen garanti for, at befolkningen lever sundt. De ernæringsmæssige problemer i Danmark har en overvejende sammenhæng med forkert sammensætning af maden og for stort forbrug.

Kosten er en vigtig faktor for en række sygdommes opståen og udvikling. Fælles for disse sygdomme er, at de i vid udstrækning kan forebygges ved ændret kostsammensætning. Og de er også en meget stor belastning for samfundsøkonomien, ikke mindst fordi forekomsten af disse sygdomme er steget formidabelt på ganske få år.

Ernæringsområdet er i Danmark næsten uopdyrket i sammenligning med mange andre lande. Dette gælder såvel politisk som forskningsmæssigt. Der er behov for en formuleret dansk ernæringspolitik, der kan skabe mulighed for en god kost og sikre befolkningen et bedre helbred. En tilfredsstillende ernæringspolitik skal endvidere tjene også som anprisning af de levnedsmidler, vi eksporterer.

En fremsynet ernæringspolitik vil kunne bidrage til yderligere at hæve Danmarks anseelse som producent af sunde levnedsmidler. Forslagsstillerne betragter en beslutning på dette felt som en hastesag. Specielt i Norge har omfattende undersøgelser vist, at en ernæringspolitisk indsats kan medføre ganske betragtelige forbedringer af sundhedstilstanden på kort tid.

En ernæringspolitik bør, som det er anført i forslaget, omfatte:

- 1) Forbedret og koordineret ernæringsforskning.
- 2) Anbefalet kostsammensætning.

- 3) Kvalitetskrav til levnedsmidler, herunder farve- og aromastoffer i levnedsmidler.
- 4) Institutionskost.
- 5) Oplysningsvirksomhed.

Bemærkninger til de enkelte punkter

Ad 1) Forbedret og koordineret ernæringsforskning

Ernæringsforskningen i Danmark foregår i hovedsagen som bifunktioner eller enkeltmandsprojekter i en række institutioner, hvis hovedopgave er løsning af andre forskningsopgaver. Forskningen foregår ved universiteterne og de højere læreanstalter, men også ved institutioner uden for disse. Forskningens målsætning er naturligt knyttet til de temaer, der i øvrigt bearbejdes i de respektive institutioner.

Den indsats, der fra dansk side systematisk er gjort ved undersøgelser af danskernes ernæring, er beskedent og dårligt koordineret. Derfor har man ofte måttet klare sig med henvisninger til f.eks. amerikanske, engelske, norske og svenske kostundersøgelser. Men da kostvanerne ikke er ens, kan de ikke anvendes direkte.

Gennem oprettelsen af en selvstændig enhed skal den allerede etablerede forskning styrkes samtidig med, at der sikres en koordinering også med jordbrugsforskningen. Tilsvarende holdning kommer til udtryk i den arbejdsgrupperapport, som undervisningsministeriets direktorat for de videregående uddannelser har udsendt (Ernæringsforskning – fremtid og status). Forskningsrådernes muligheder for at støtte, koordinere og inspirere forskningsprojekter skal udnyttes.

Der er tillige et klart behov for en energisk indsats med kostundersøgelser dels ved dybtgående undersøgelser af forskellige befolkningsgruppers kostvalg, dels gennem korte interviewundersøgelser. De grundige kostundersøgelser kunne udføres af statens husholdningsråd i samarbejde med embedslægeorganisationen, de lokale levnedsmiddel- og miljøkontrolenheder, skolevæsen, husholdningsorganisationer m.fl. De korte interviewundersøgel-